

ADEVĂRUL

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 12.— cor.
Pe 1/2 de an . . . 6.— "
Pe trei luni . . . 3.— "

Abonamentul la mai multe
exemplare pe un an 8.— cor.
Pentru străinătate:
Pe un an . . . 20.— cor.

Un număr 30 leri.

**ORGANUL PARTIDULUI SOCIALDEMOCRAT
DIN ARDEAL ȘI BANAT.**

Apare în fiecare Duminică.

Orice scrisori și bani să se trimită pe adresa:

„ADEVĂRUL”
SIBIU, STRADA OREZULUI NR. 10.

Tot aici se primesc și anunțuri cu prețuri ieftine.

cari în loc să facă o politică sănătoasă se hătuiesc între ele, în loc să dea poporului o direcție cultural-politică bazată pe moralitate, își pun diferite firme cât mai caraghioase, ba chiar contrazicătoare cu ele însăși și cu politica ce o fac. Partidul „Liberal” desigur înțelege prin liberalismul său să aibe libertatea de a suprima toate libertățile garantate și negarantate de Constituție.

Partidul „Conservator-Democrat” de două ori se contrazice. În primul rând se contrazice cele două noțiuni exprimate prin cele două cuvinte cari compun numele partidului, pentru că conservator înseamnă a conserva ceva ce există, iar în România sunt multe boli între cari pelagra și analfabetismul duc record, dar democrație până acum n'a văzut nimeni. Cum vrea d-l Tache Ionescu să conserve ceea ce nu este? Democrația trebuie înfăptuită și apoi nu trebuie conservată căci e supusă legii progresului și conservându-o ai nimici-o.

Între cele 15 partide mai este și unul „Conservator-Progresist”, al cărui contrazicere nu trebuie comentată, căci e chiar paradox. Nu știm dacă nu este și un partid „Conservator-revoluționar”, căci dacă un politician ca Tache Ionescu și-a botezat partidul așa de caraghios de ce n'ar putea alți politicieni de calibrul său mic să și-l boteze „Conservator-Revoluționar”, căci e mai puțin confuz, în contrazicere.

Partidul „Conservator-Național” desigur nu voește unirea cu Ardealul, căci acesta e un progres național și se contrazice cu principiul conservării naționale, adică România să rămână cu pelagra și ciocoii ei, dar în cadrele vechi. Apoi o sumedenie de epitete nepotrivite la multe partide ca Naționalist-democrat, partid țărănesc cu sediul în București. Cine știe ce țărani vor fi giobenarii aceia dela Capșa? Singur partidul „Conservator” este un partid, care și dă arama pe față. Acesta declară în titlu că e dușmanul progresului, al culturii, al civilizației, al democrației, al socialismului și al revoluției sociale, și e prietenul iobăgiei feudale, al pelagrei și sifilisului, al întunecului și al trecutului putred.

Într-o țară ca România ar fi natural să fie trei partide: unul conservator, altul radical și al treilea socialist. Aci ar fi reprezentate toate straturile sociale și lupta ar fi mai clară și mai cinstită. Iar organizarea țăranilor numai pe baza socialistă se poate face cu adevărat efect și fără interes personal.

Proletarul.

Sârbii se retrag din Bănaț.

Francezii ocupă Lugojul și Caransebeșul.

În sfârșit, după nespuse suferințe, a sosit oasul mântuirii și pentru Bănaț.

Știri demne de teată increderea ne vestesc că trupele franceze au intrat în Lugoj și în Caransebeș, și că Sârbii se retrag, după porunca Antantei.

Cu o zi înainte de eliberarea acestor ținuturi, sârbii se pregăteau să introducă definitiv administrația lor în Lugoj, punând pe funcționari să jure credință regelui Petru, ceea ce de altfel aceștia n'au primit.

Armata franceză e primită cu cel mai cald entuziasm, și ofițerii francezi fraternizează pretutindeni cu românii.

Evacuarea Bănațului continuă.

Țara partidelor.

Cu drept cuvânt putem zice că România veche este țara partidelor. Și n'alte țeri se formează și se descompun partidele politice după împrejurări și după interese de clasă, de castă sau personale, dar în România după un eveniment oarecare răsar partidele ca ciupercile după ploale. Mai ales acum după nimicirea puterilor centrale, când România a devenit învingătoare s'au creat noi împrejurări și situațiuni din cari a urmat să se nască vreo 15—16 partide politice, fiecare cu organul lor, ziare

Partidul muncitoresc.

Sub conducerea d-lui Paul Bujor s'a înființat un nou partid muncitoresc în țara partidelor. Noul partid a lansat un manifest prin care foarte just critică sistemul politic ce a stăpânit până acum și schițează perspective pentru viitor. Cu drept cuvânt trage la îndoială buna credință a guvernanților actuali privitor la democratizarea țării zicând:

„In privința încercărilor de democratizare pe care oligarhia noastră le face acum nu sunt de fapt decât fenomene de mimetism social, prin care un regim politic întârziat caută să se adapteze realității.

Aceste încercări însă nu pot scăpa partidele istorice de adâncă lor suferință care e în primul rând de ordin moral.

Partidul muncitoresc a luat naștere astfel răspunzând unei necesități reale. Cu oamenii vechi ai unui regim iremediabil nu se putea aduce îndreptarea acestei țări și partidul muncitoresc se adresează tuturor elementelor care până acum nu au avut o valoare politică reală, dar care acum vor trebui să ia parte la destinele țării.

In privința programului, el e în parte identic cu cel ce s'a înființat „din necesitate dar și preferință” prin decretul legi, adăugând și realizarea mijloacelor de producție, inclusiv pământul precum și autonomia regională și comunală.

Programul partidului muncitoresc se aseamănă întrucâtva cu al partidului socialist, dar acest program ar figura de minire la un partid radical burghez, care ar avea menirea să dea educație radical-progresivistă burgheziei încăpăținată care e stăpânită de prejudecăți egoiste.

Dar un partid muncitoresc nesocialist va provoca în rândurile muncitorilor confuzie, poate chiar desbinări și asta nu-i în interesul muncitorimei. Căci nu suntem la gradul de cultură al Angliei, unde muncitorii organizați în două partide fuzionează, când e vorba de interes comun.

Pentru a să întâmpine toate furiile clasei muncitoare muncitorii și țărani din România trebuie să formeze un singur partid socialist și cu puteri unite să înceapă lupta pentru descărbirea clasei muncitoare.

Conferința de pace.

Comisiunea marilor puteri ale Antantei.

Marele congres al păcii își urmează cursul încet dar regulat. Problemele sunt foarte multe și mari, că unele se despică în multe părți și se desbat separat fiecare parte, așa că se pare că n'a făcut nimic conferința păcii numai discută. Mai ales că până azi nu s'a adus nici o hotărâre definitivă ca să liniștească spiritele curioase și nerăbdătoare. Mai jos arătăm punctele mai principale cari servesc de subiect de discuție.

Pentru studiul problemelor principale ce se vor pune spre desbatere la congresul păcii s'a ales câte o comisiune de câte doi membri din fiecare stat al Ententei, adică Statele Unite doi, Anglia doi, Franța doi, Italia doi și Japonia doi în fiecare comisiune. Asemenea comisiuni sunt cinci:

1. Comisiunea Ligei Popoarelor.
2. Comisiunea responsabilităților războiului.
3. Comisiunea reparațiilor.
4. Legislația internațională a muncii.
5. Regimul porturilor, al căilor ferate și fluviale.

S'a discutat chestia Nouei Zeland și a Nouei Fundland. La s'ârșit Clemenceau a propus ca produsele acelor insule să fie furnizate Puterilor Centrale pentru înlăturarea foametei. Apoi s'a cerut ca vasele de comerț germane ce le-au confiscat Brazilia și Argentina să se predea Franței.

S'a hotărât înființarea Ligei Popoarelor.

Urmând discuția asupra înființării Ligei Popoarelor unde a luat parte toți reprezentanții statelor aliate și noaptea târziu s'a căzut de acord asupra înființării Ligei.

Membrii Ligei Popoarelor se vor întruni periodic în conferințe internaționale având și o organizație permanentă cu un secretariat. (Asta-i toată Liga? Nota red.)

Revendicările României.

D-l Brătianu, în ședința de Vineri a conferinței de pace a pretins Banatul întreg pentru România și a ridicat pretenții și asupra teritoriilor următoare: Bucovina, Basarabia, Ardealul cu părțile ungurene și Dobrogea.

In speranța că soarta teritoriilor de mai sus va fi hotărâtă de conferința păcii, d-l Brătianu a cerut ocuparea lor de către trupele aliate.

Conferința de pace a hotărât în urma acestora alegerea unei comisii pentru cercetarea problemei române. Alegerea s'a făcut Luni în 3 Februarie astfel, că fiecare mare putere a delegat câte 2 membri.

Pacea se va semnă în decurs de 6 săptămâni.

Ziarul „Manchester Guardian” e de părerea, că în urma unui spirit mai conciliant observat din partea Germaniei, tratativele de pace vor lua un mers mai repede, așa că pacea se va putea semnă în decurs de 6 săptămâni.

Pretențiile de despăgubire ale Franței vor fi lăsate în grija alianței popoarelor.

Rusia și problema slavilor.

Se anunță din Paris că Tchaicowski, din delegația rusă, a declarat că chestiunea slavă nu se poate hotărî fără participarea Rusiei.

Tratativele între români și sârbi asupra Banatului.

Ziarul „Petit Journal” scrie că sârbi pretind partea Banatului până la calea ferată a Timșoarei. Partea cealaltă ar fi să revină României.

Românii ofer sârbilor în schimbul posesiunii Banatului întreg, garanții speciale strategice în fața Belgradului.

Știri mărunte dela conferința păcii.

— După ce s'a discutat situația financiară, chestiunea mărilor, a dreptului internațional și a coloniilor germane s'a atins și chestiunea Oceanului pacific.

— In comisiunea interaliată s'a discutat chestiunea Belgiei și Serbiei cari cer să aibă mai mulți delegați la congresul păcii.

— Orlando și Sonino (delegați italieni) au avut o convorbire cu d-l Brătianu în chestia Macedoniei și a unor teritorii Albaneze.

— Cine a imputernicit pe Sassonow? s'a discute cu Clemenceau și Robert Cecil chestiunea unirei Estoniei cu Finlanda.

— Profesorul juridic Decaulte a prezentat lui Clemenceau și Wilson un memoriu în care dovedește că Wilhelm poate fi tras la răspundere pe baze legale. Se crede că va fi deportat în Argentina.

— Delegații Japoniei au cerut ca insulele olandeze din Oceanul indian să fie predate Japoniei.

— Insula Siam s'a trimis o delegație de 5 membri la Paris.

— Bene, ministrul de externe ceho-slovac a dovedit cu date statistice, la Conferința de pace, că pe teritoriile locuite de ei sunt pe lângă 10 milioane chei numai 3 milioane germani. Comisia a primit ca bază datele acestea.

— Intre sârbi și italieni s'au ivit neînțelegeri din cauza că sârbi pretindeau flota austro-ungară. Italienii i-au combatut.

— S'a hotărât instituirea unei „comisii de control” la Viena, compusă din toate statele naționale compuse din fosta Austro-Ungarie, care va desbata chestiile economice, financiare și de alimentare a statelor acestora.

— Insulele Carolina și Marshall vor fi declarate de internaționale sub administrație internațională.

— Sa hotărât ca Africa germană să fie alipită de Africa engleză, Franța va ocupa Kamerunul, iar restul coloniilor germane vor fi împărțite între Japonia, China și America. Wilson e contra împărțirii coloniilor fără a fi întrebată populația lor și a propus ca diferitele state să administreze împreună coloniile sub supremația Ligei popoarelor.

— Anglia cere să i-se dea ei în stăpânire Bosforul pentru a-și asigura interesele în marea Egee. Încă nu s'a hotărât definitiv.

— Trei orașe libere, Constantinopolul, Fiume și Gibraltarul au fost declarate de orașe libere.

Ordin de chemare.

Consiliul dirigent al Transilvaniei, Banatului și al ținuturilor ungurene locuite de români chiamă la arme corpul voluntarilor români în întregime și afară de acest corp pe toți tinerii născuți în ani 1896, 97 și 98 cu excepția maghiarilor. Corpul voluntarilor se concentrează la Alba-Iulia și Cluj la 7 Februarie st. n. a. c. *Primarii comunelor* au să prezenteze la comanda cercurilor de recrutare pe toți tinerii născuți în anii 1896, 97, 98. Prezentarea oamenilor se face din fiecare comitat în orașul cu reședința comitatensă. *Timpul prezentării* va fi pentru cei născuți în 1896 la 17 Februarie st. n., cei născuți în 1897 la 3 Martie, și cei din 1898 la 8 Martie. Sunt scutiți de prezentare lucrătorii minelor (băilor), cei aplicați definitiv la căile ferate, poșta și administrația română și studenții de teologie. (Și ceilalți studenți? N. red.) Oamenii să se prezinte în uniformă bună și cu rufărie. Deodată cu publicarea acestui ordin intră în vigoare pedepsele *legilor staturului* pentru toți cari nu îndeplinesc la timp acest ordin, pentru cari împiedecă executarea lui, sau vorbesc în contra îndeplinirii ordinului și pentru cari deși au cunoștință de aceste crime, nu fac fără întârziere arătare. Toți aceștia nu vor fi părtași la pământurile ce se vor împărți.

ss. *Iuliu Maniu*

președintele consiliului dirigent.

Congres socialist internațional.

Secretariatul Biroului socialist internațional din Bruxelles a convocat un congres socialist internațional la Berna. Se prevede că la acest congres nu vor lua parte toate partidele socialiste din lume. Belgianii au declarat că nu vor participa la un congres cu partidul lui Scheidemann din Germania. Se crede însă că Zimmerwaldiștii vor fi în majoritate la acest congres. Delegații Francezi, Englezi, Spanioli, Japonezi, Austriaci, Maghiari, Bulgari și Siberiani au sosit la Berna. Numai Portugalia, Jugoslavia și Coloniile engleze nu se știe dacă vor participa la congres. Partidul socialdemocrat din Ardeal n'a avut prilejul de a se afilia la Internaționala socialistă de aceea nu va putea lua parte. Dar ce-i cu România?

Participarea elvețienilor a hotărât-o un congres extraordinar al partidului, care s'a ținut la 2 Februarie. Secretarul Biroului internațional, tovarășul Huysmans a declarat că e de mare importanță ca și partidul socialist elvețian să fie reprezentat la congres. Nu se știe ce poziție vor lua bolșevii și comuniștii față de acest congres. După știrile ce le primim până acum în reaua circulație telegrafică s'au prezentat la congres 18 țări cu 50 de delegați.

Franz Mehring

La 29 Ianuarie a încetat din viață în Berlin vestitul scriitor socialist tov. Franz Mehring. El a fost un renumit luptător cu condeiul al socialismului științific. A scris istoria socialdemocrației germane, a popularizat mai mulți scriitori streini și a complectat operele neisprăvite ale lui Marx, Engels și Lasalle. A luptat mult în contra terorismului lui Bismarck cancelarul de fer al Germaniei de pe timpuri. A trăit 73 ani, în el a pierdut internaționala socialistă un luptător de frunte.

„Adevărul” e singura foaie românească, care apără interesele muncitorimei. Fiecare muncitor român s'o cetească și s'o răspândească.

Legile vechi rămân în vigoare.

Limba română limba oficială.

Consiliul dirigent a decretat, că legile, ordonanțele, regulamentele și statutele legale de mai înainte de 18 Octombrie nou 1918, rămân în vigoare în mod provizoriu, în interesul ordinii publice și pentru a asigura continuitatea de drept, cu excepțiile cuprinse în acest decret, cum și în alte decrete, ce se vor da.

Toți funcționarii numiți, sau aleși, de orice categorie, rămân în funcțiile lor.

Din considerații de serviciu al liniștii publice, oricare funcționar, (judecător, notar public) poate fi pus în disponibilitate (înălțurat) eventual pensionat din oficiu.

Se scot din vigoare dispozițiile, conform cărora judecătorii și notarii publici nu pot fi transferați fără consimțământul lor. Deasemenea se desființează dreptul de supraveghiere al președinților de tablă (curtea de apel) și al prim-procurorilor. Acest drept îl va exercita până la alte dispoziții șeful resortului de justiție.

Funcționarii, cari în timpul războiului s'au făcut vinovați de infracțiuni ale normelor penale, disciplinare, s'au expus disprețului public, sau care sunt în contra intereselor poporului, vor fi urmăriți după normele de procedură penală sau disciplinară.

Limba oficială în serviciile publice este limba română.

Privitor la întrebarea limbei celorlalte națiuni conlocuitoare, până la regularea definitivă prin lege se vor aplica dispozițiile legii de naționalități, XLIV din 1868, cu deosebirea, că în locul limbei maghiare este a se înțelege în tot locul limba română. Dispozițiile acestei legi vor fi aplicate în mod loial și până la altă națiunile conlocuitoare fac a cincea parte din populație, să se realizeze principiul, ca fiecare să fie administrat și judecat în limba sa proprie.

În școlile comunale, confesionale, fundationale, particulare, limba instrucției o determină (hotărășe) susținătorul școlii.

În școlile primare de stat, *instrucția se face în limba majorității populației din comună*, iar pentru minorități, cari dau un număr de elevi suficient pentru a ocupa cel puțin o putere didactică, se vor înființa clase paralele, cu limba de propunere a respectivei minorități.

În școlile secundare de stat instrucția se va face în limba majorității populației din comitat (județ).

În învățământul secundar se va întrebuiți limba majorității populației din regiunea respectivă.

Numele de localități se întrebuițează în limba respectivă a fiecărei națiuni. Legea despre numirile de localități, art. IV din 1898, se scoate din vigoare (se desființează).

Numele de familii se vor respecta, scriindu-se cu ortografia limbei respective.

Din România.

La 26 Decembrie a. tr. muncitorimea din București a avut de furcă cu armata. Despre întâmplările acestea am scris un articol în numărul trecut, dar aspra cenzură l-a șters, așa că cetitorii noștri nu pot cunoaște întâmplările, cari au avut loc în București.

Lucrurile încep a se limpezi:

Doi delegați ai partidului nostru, tovarășii *Apolzan și Receanu*, au intervenit în afacerea aceasta la ministrul-președinte Ionel Brătianu. Asemenea s'au prezentat mai multe delegațiuni de-ale tovarășilor noștri din București la locurile competente de acolo, cerând repararea răului făcut. Acum ne vin știri din București, că mai mulți tovarășii au și fost eliberați din închisoare și că gazeta „Socialismul” va putea eși din nou. Hârtia și banii gazetei confiscate s'au dat înapoi. Societatea de ajutorare „Munca” pa putea iarăși funcționa. Localul clubului social-democrat va fi dat prin un proces verbal. Sala de întruniri nu s'a liberat încă. Nădăjduim însă, că în curând se va libera și sala, încât sindicatele și partidul își vor putea reîncheia activitatea în mod nemărginit.

Dintre fruntașii tovarășii mai sunt căin unii închiși și și asteaptă judecarea. Referitor la aceasta ziarul „Dacia” din București scrie între altele:

„In așteptarea și a ultimelor hotăriri limpezitoare ale judecării Curții marțiale, nu putem decât formula o dorință, care este de altfel expresiunea tuturor minților luminate din țara asta. Vinovăția dovedită, oriunde s'ar constată, să fie aspru pedepsită, — iar suferințele morale și materiale ale celor cari au îndurat fără vină să aibă partea lor de reparațiune.

Intr'o Românie cu adevărat nouă și mai bună decât cea de până acum, se cere sancțiune îndreptătoare tuturor greșelilor și reparațiune înviorătoare pentru toate suferințele nemeritate impuse unor nevinovați...”

Ne bucurăm că putem ceti astfel de cuvinte într'o gazetă nesocialistă și ele servesc ca dovadă, că mai sunt și în România oameni cu judecată limpede și dreaptă.

Consfătuire româno-maghiară la Arad.

În ziua de 30 Ian. st. n. a fost la Arad o mare consfătuire română-maghiară, la care s'au desbătut unele măsuri necesare pentru susținerea ordinii.

Di Varjassy, comisarul guvernului maghiar a fixat o singură dorință, ca până la hotărîrea conferinței de pace, care va decide asupra teritoriilor în litigiu să se susție ordinea și pacea internă.

Di I. Marșieu, vicepreședintele consiliului național și-a exprimat dorința de a fi cu încredere unii față de alții prin ce în scurt timp se va putea restabili ordinea.

S'au luat măsuri riguroase în privința aceasta.

Din străinătate.

Contele Andrassy urmărește unirea Ungariei cu Ceho-Slovacia și Jugo-slavia.

Contele Andrassy a plecat în Elveția fără știrea și învoirea guvernului maghiar. După o telegramă din Berna cercurile politice de acolo sunt de părere că Andrassy urmărește o unire cât de slabă între Austria, Cehoslovacia, Jugo-slavia și Ungaria.

Programul socialistilor germani.

După o radiogramă din Berlin, interceptată de telegrafia fără fir română programul socialistilor germani cuprinde proiectul statificării tuturor băncilor și întreprinderilor industriale; se mai pretinde împărțirea averii personale a fostului împărat Wilhelm, constând din 20 milioane mărci numerar, plasată cu 4% și din 103 domenii.

Victoria spartaciștilor.

În Carlsruhe s'au dat lupte între trupele guvernamentale și cele spartaciste. Spartaciștii au eșit învingători ocupând fabricile și clădirile publice și au declarat starea de asediu. De asemenea au ocupat orașele Hanovra și Wilhelmshaven.

Congres socialdemocrat la Budapesta.

Partidul socialdemocrat din Ungaria a convocat pentru ziua de 9 Februarie st. n. un Congres extraordinar. Despre locul și ordinea zilei nu avem informațiuni precise. Notăm însă că acest congres are o deosebită importanță în timpurile acestea grele. Așteptăm să ia o poziție hotărîtoare față de bandele șoviniste cari măcelărind populația română compromit ideile socialiste.

ALEXANDRU PETŐFI

APOSTOLUL.

TRADUCERE DIN ORIGINAL DE ȘT. O. IOSIF.

Acuma se încredință,
Că toate ce se tipăresc
Sunt vorbe fără de folos,
Iar ce-i folositor multimii,
Nu ese la lumina zilei.

„Ingrozitor!” strigă atunci,
„Nu i chip, să-mi spun și eu cuvântul?
Și trebuie ca să-mi înăduș
Văpaia sufletului meu,
Ce ar aprinde lumea 'ntreagă;
Și să mă mistui în tăcere?
Ori să-mi reneg credința,
Credința mea cea sfântă?
Cu răii să mă prind tovarăș,
Cu cioclii omenirii?
Nu, asta nu se poate!
Mai bine mort de foame.
Stârșesc vieța mea așa,
Precum am început-o
Să fur, să cer și să slujesc mai bine,
Decât să scriu o literă măcar,
Ce nu s'ar ridică.
Senină din izvorul minței mele,
Decât să bat
Pe cel mai palid gând al meu
Pecetia nemerniciei! —
Vă zic adio, gânduri sfinte,
Voi robi încarcerat,
Creerul meu va fi sicriul vostru...
Oh, totuși nu,

Voi nu puteți muri
Ci va veni odată ziua, când
Se va deschide închisoarea voastră,
Și veți cutreera pământul
Blând răspândind lumină și căldură,
Ca razele de soare!

Și astfel tinărul
Lăsă în tihnă gândurile sale,
Și ca să aibă pâine 'n casă,
Le prescria pe ale altora.
Amară muncă. Poate mai amară,
Decât a unui tăctor de lemne!
De dimineată începea și seara isprăvia,
Adeseaori și lampa îl vedea
Cum își petrece noaptea,
Și adormea ea înaintea lui. —
Și după atâta oboseală,
Destuleori eră pustie masa,
Și iarna albă
li zugrăvea pe geamuri flori de gheață,
Și lacrimile înghețau
În ochii tinerei femei...
Ci nu putea să 'nghețe
Simțirea lui aprinsă, vecinică.
Așa venira ani, trecura ani,
Spori familia,
Trei la nceput, pe urmă patru, —
Și împătrită e mizeria
Sus în mansarda mică,
Ai căreia pereți
Sunt zugrăviți de ploii, în dungi,
Și-i înflorește mucigaiul,
Și unde dorm cei trei în pat,
Copiii și cu mama,
Iar la picioarele lor,

Pe un mindir de paie
Bărbatul zace... raza cea d'întăia
A soarelui, care răsare
Atinge fruntea adomitelui bărbat.
Ca o coroană d'aur:
O luminoasă, caldă sărutare
Trimisă dela Dumnezeu.

XV.

Pe rând s'a deșteptat familia. Intâiu
Bărbatul, care adormise cel din urmă,
Iar după dânsul mama și apoi
Băietul... dar micuțul?
El nu se redesteaptă, doarme-adânc.
Părinții, frățiorul umblă
În vârful degetelor,
Și vorba lor e șoaptă lină,
Ca să nu-l sperie din somn.

Bun frate, buni părinți
La ce atâta grijă 'n umblet,
La ce atâta șoaptă?
Vorbii, strigați, și tropăiți...
O, nu vă temeți,
Că micul tot nu se deșteaptă,
Că n'aud morții zgomotul...
Micuțul i mort, de foame-i mort!

Ce simte, ce ar fi în stare
Să simtă un părinte,
Când i-a murit copilul?
Dar când copilul asta
S'a prăpădit prin foame,
Copilul frumos, nevinovat!

(Va urma).

Dela congresul nostru.

— Vorbirea tov. Toma Botârlă. —

Onorat congres!

Marele război a fost un noian de groaznice suferințe pentru toate popoarele muncitoare, un noian de mari suferințe atât trupești cât și sufletești. Căci dacă într'adevăr pe fronturi corpurile omenești au fost ciopârțite și schilodite, numai puțin au fost siluite și murdărite ideile omenești, concepțiile frumoase, idealurile atât de curate au fost târâte în vârtejul șovinismului războinic, precupețite și cumpărate au fost ideile frumoase, iar ceice n'au voit să se vândă au fost vâriți în închisoare, iar cei pentru care și închisorile au fost prea slabe spre a înăbuși cuvântul adevărului, au fost distruși.

Partidele socialiste au fost aproape din toată lumea desbinat și compromise, adevărul și dreptatea au căutat să fie decapitate, iar în locul lor s'a căutat să se întronizeze minciuna fățarnică, îmbrăcată în haina diplomației secrete.

Goana eră nebună, și templul adevărului începuse să se clatine din temelie, dar noi socialiștii nu ne-am descurajat, știam că persecuția e intensă, e furioasă, dar știam că nu va putea nimici adevărul și dreptatea, adevărul veșnic a fost urmărit și persecutat, sunt mii de ani de când Hrist a fost răstignit pentru că a propovăduit cuvântul iubire între semeni, sunt sute de ani de când Giordano Bruno a fost ars pe rug pentru a se înăbuși cuvântul adevărului, și cu toate astea în urmă a fost recunoscut și învățăturile lui au fost și sunt predate în școli.

Galilei a fost vârit în închisoare și otrăvit pentru că a zis că nu soarele ci pământul se învârtește, și cu toate astea pământul se învârtește asta o știu și copiii din clasele primare. Stropite cu sânge au fost stepele Siberiei de zecile de mii de martiri ai dreptății, de pe urma țarilor cruzi, martiri de cari zierele burgheze nu amintesc un cuvânt măcar, cel mult se iau la întrecere în a scoate în evidență felul cum a fost omorât țarul și familia lui, un argument mai mult pentru compromiterea socialismului.

Ucis a fost Francisco Ferrer de către invizitorii spanioli pentru că a înființat școli libere de cultură.

A fost ucis la începutul războiului Jean Jaures pentru că a voit pace între oameni.

Umplutu-s'au închisorile de luptători pentru pace și adevăr în inaintata Franța, în culta Anglie, și în republicana Americă, răsunatu-s'au Junkerii germani pe ceice doreau pace și democrație.

Am avut și noi socialiștii români martirii noștri, nu ne putem opri de a nu trimite salutul nostru, marelui nostru dascăl Dobrogeanu-Gherea, care a luptat o vicia întreagă pentru a dovedi că socialismul nu-i o plantă exotică în orientul semibarbar.

Salutăm în urmă pe toți aceia ce au luptat și suferit pentru adevăr și dreptate. Noi socialiștii români din Ardeal de clarăm sus și tare că vom lupta și mai departe pentru idealul socialist, care este dreptatea și înfrățirea popoarelor.

Și dacă evenimentele extraordinare din ultimul timp ne-a pus în poziția de-a conlucra cu partidele burgheze, apoi asta o vom face atâta vreme, cât se va căuta ca postulatele cuprinse în raportul votat la Alba-Iulia, să se traducă în fapt. Atâta vreme cât se va căuta să se facă o politică socială sănătoasă. Se va căuta ca instrucțiunea publică se fie așezată pe baze democratice, ideile șoviniste ce atâță ura în contra altor națiuni să fie eliminate din învățământ.

Se va căuta să se înființeze cursuri libere pela sate, unde să se predea chestiuni ce interesează poporul muncitor, chestiuni despre *sănătate și igienă, chestia alimentației, adică modul cum să se hrănească indostulător țaranul nostru.*

Să i-se dea mare importanță *deslegării reformei agrare în mod drept cât și chestiei lucrării pământului în mod rațional.*

Să se combată alcoolismul, să se reducă cârciumele.

Să se caute ca armata până la desființarea ei să fie așezată pe democratism, să fie permis soldaților frecventarea teatrelor, concertelor și

întrunirilor, să se permită răspândirea de ziare și broșuri în căsărmi, să se permită ca soldații să poată face parte în orice fel de asociațiuni.

Să caute guvernul să-și asigure domnia pe drept iar nu pe forță, și să nu caute a imita sistemele de guvernare ale guvernelor reacționare și nepremenite încă.

Iar dacă însă se va căuta să se devieze dela acele principii, și să se târăgăneze la nesfârșit clarificarea acestor chestiuni, atunci declarăm sus și tare că ne vom retrage, ne vom retrage și vom începe cu mai multă tărie să luptăm pentru drepturile poporului, convinși fiindcă viitorul este al socialismului. Această convingere ne-o formăm atunci, când auzim pe unii din ideologii clasei burgheze zicând că socialiștii sunt o minoritate disparentă, iar socialismul marxist este o sucrescență hohnăvicioasă. Iar alții că e nevoie să lucrăm pentru dezvoltarea și întărirea industriei, care determină lupta de clasă și socialismul zicem noi.

Prin urmare terenul nostru de luptă ni se pregătește de însuși clasa burghezo-capitalistă, și în acest senz vom lupta, vom lupta însă nu cu mijloace teroristice ori bolșeviste după cum ne arată contrarii noștri, ci cu mijloace legale și în cadrul formațiunii de stat actuale. Vom lupta și vom organiza muncitorimea sistematic, vom urmări pas cu pas mișcările tinerei societăți burghezo-capitaliste române, scoțând mereu în evidență diferența de clasă ce această societate o determină. Pot repetă prin urmare încă odată că viitorul socialismului este asigurat în noul stat român, este asigurat prin însăși declarațiile conducătorilor lor? cari nu voesc înființarea unui stat agrar din mici proprietari ci voesc înființarea unui stat capitalist, ei sunt determinați la aceasta de marile izvoare de bogății și de rețeaua bună de căi de comunicație, ce caracterizează țara noastră, bineînțeles că toate acestea sunt și în favoarea socialismului.

Eu prin urmare propun ca noi socialiștii români să abandonăm lupta pentru clarificarea reformei agrare, am fi prea slăbiți dacă ne-am divizat în așa multe direcții. Toată forța noastră trebuie îndreptată acolo unde industria e dezvoltată și concentrată, acolo unde muncitorii sunt exploatați mai tare.

De aici nu rezultă însă că noi n'am dori deslegarea chestiei agrare, chiar atragem serioasă atențiunea forurilor competente că chestiunea necesită o deslegare urgentă, țaranul nostru întors de pe front sau din prinoare după multe suferințe găsindu-și familia tot în mizerie și suferințe, ce va zice când i se va spune că nu capătă pământ deoarece nu-s moșii mari, iar moșii mijlocii nu pot fi expropriate deoarece sunt a unei clase harnice, a unei clase privilegiate ce pare a fi însăși baza noului stat român, zicem noi socialiștii.

Am zis că trebuie să abandonăm această chestiune, dar cu toate acestea o vom susține în marginile putinței noastre, o vom susține din spirit de dreptate și spre a feri țara de sdruncinări mari, cari ar contribui foarte puțin la consolidarea noului stat român.

Dorim deci prin urmare ca chestiei să i se dea mai multă importanță, căci se prea poate ca Domnii din fotoliurile resorturilor netrând în atingere cu țaranii să nu prea vază chestia așa clar ca noi, cari trăim veșnic în mijlocul poporului.

N'am dori să se adeverească cuvintele poetului Coșbuc:

Când nu vom mai putea răbdă,
Când foamea ne va răscula etc.

Și acum să mi se permită în cele din urmă a mă pronunța întru câtva și asupra tacticii ce trebuie să urmeze în viitor partidul nostru.

Ca chestie de principii, partidul socialdemocrat se bazează pe lupta economică de clasă, ce are la bază internaționalismul. Deci prin urmare atât pe terenul economic cât și pe cel politic, declarăm că vom sprijini cu aceeași căldură, atât în interesul poporului muncitor român, cât și a altor popoară neromâne.

Pe această cale a urmat socialismul dela început, dela Marx—Engels, și pe acest drum va urma și de acum încolo atâta vreme cât va exista 'n lume, exploatarea omului de către om, atâta vreme cât în societate, producerea bunurilor omenești, după expresia lui D. Ghe-

rea va fi colectivă, iar apropierea bunurilor individuală, și va încetă atunci, când producerea bunurilor va fi colectivă, acesta este dealtfel idealul clasei muncitoare.

Toate acestea însă nu socialismul le determină, ci structura economică a societății burghezo-capitaliste, rolul socialismului aici este numai de-a nivelă calea, de-a pregăti masele poporului, pentruca trecerea dela o formă la alta a societății să nu fie atât de dureroase.

Acestea de altfel în general sunt principiile socialismului din toată lumea.

În mod practic însă trebuie să declar, căci lupta noastră să poate să se deosebească întrucâtva de lupta popoarelor muncitoare din alte țări.

Noi socialiștii din Ardeal nu putem lupta decât numai în cadrul formațiunii de stat actuale, și în raport cu împrejurările ce caracterizează țara noastră.

A lucra în alt sens ar fi fără folos, ba chiar dăunător.

Iar dacă uni tovarăși au înțeles chestia greșit, se prea poate să se reculegă și să încerce să revină la matcă, eu propun prin urmare să-i primim. Partidul nostru n'are nevoie de desbinări, trebuie să fim tari, să fim uniți în fața luptelor ce ne rezervă viitorul.

Conlucrarea cu partidul guvernamental repetă încăodată o admitem însă numai cu condițiunea că va aduce la îndeplinire angajamentele luate, și aceasta fără amânări nejustificate.

Dacă însă nu va voi sau nu-i va reuși, atunci declarăm că suntem deslegați.

Apel.

În toiu entuziasmului frenetic în urma unirii tuturor provinciilor locuite de români într'un stat a României mari: toată suflarea românească dela țaran până la capul încoronat al regelui e preocupat de modul rezolvirii marii probleme a timpului de prefacere.

Istoria ne învață, că nu țara plină de bogății e fericită și statornică ci acea țară a cărei popor e crescut în spirit politic, practic și liberal.

Învățătorul de ieri a fost instructorul literii și a credinței oarbe, mâne va fi nu numai luminătorul și intuatorul idealurilor: ci și plămăditorul politicii practice, crescătoru acelor ce vor deveni cetățeni liberi, conștii de drepturile, ținuta lor politică și datorințele ce au a le îndeplini pentru binele colectivității celei mari care este statul democratic.

A sosit timpul liberei dispunerii asupra sorții a tuturor popoarelor: și cu atât mai vârtos a fiecărui individ și clasă a unui și acelaș popor.

De azi înainte fiecare clasă și instituțiune este piatra fundamentală a consolidării neamului, și ca atare are a se organiza și conduce pe sine însăși prin oamenii săi specialiști fără de amestecul elementelor și tagmelor străine de scopul și interesul lor.

În marea operă de prefacere a neamului toate clasele trebuie să fie conduse de anumite principii.

Coordonarea în spirit socialist bazată pe armonia și înțelegerea reciprocă a tuturor națiunilor conlocuitoare, fără cea mai mică tindere de predominanță uneia asupra celeilalte trebuie să fie unul dintre principiile fundamentale.

Pentru ca învățătorul român să-și poată împlini marea chemare în prefacerea și consolidarea statului, are lipsă de o organizare teminică deci:

Fiecare Reuniune învățătorescă să convoace de urgență adunare generală și să hotărască ca:

1. Toate școlile să se statifice și astfel leafa învățătorului să se solvească prin perceptoria statului.

2. Contribuția prin repartițiuni și naturale ca întregire la salariul învățătoresc să se șteargă, școala fiind cea mai prețioasă instituție a statului, acesta să supoarte toate cheltuelile școlilor.

3. Postul de cantor să se desbine de cel învățătoresc. (Cine are darul și putința de a fi și cantor aceasta să rezolvește independent de învățătorie.)

4. Toate organizările, reformele și controlul învățământului să se efectuiască prin oameni specialiști din tagma lor.

5. Fiindcă cetățenii unui stat antidemocratic lipsiți de simț politic e d' dintr'o extremitate în alta: învățătorul să se organizeze în partidul socialdemocrat, care este chemat a le apăra interesele.

Minthiul-Gherlei, la 20 Ianuarie 1919.

Ioan Roman
învățător.

Învățătorii români au conchemat un congres al cărei convocare o publicăm în Nr. de față. Învățătorii cari vor participa la congres vor lua notă de cele spuse de colegul lor în articolul de față și credem că și autorul va participa la congres unde va putea argumenta și explica cele scrise. Noi vom mai reveni asupra acestui subiect.

Red.

Congresul învățătorilor.

Convocare.

Învățătorii români dela școalele confesionale, de stat și comunale din Ardeal, Banat și părțile ungurene, se vor întruni pe ziua de Luni în 11/24 Februarie a. c. la Sibiu în sala de ședințe a comitatului, urmând să se discute programul următor:

1. Raportul școlii primare față de stat și biserică. 2. Organizarea învățătorilor. 3. Reorganizarea învățământului primar și organizarea culturii a poporului. 4. Prelucrarea planului de învățământ. 5. Pregătirea și recrutarea învățătorilor. 6. Salarizarea. 7. Constituirea uniunii învățătorilor.

Toți aceia, cari au vreo propunere în legătură cu obiectele puse la ordinea zilei, vor binevol a o trimite în scris colegului Romul Botezan, Sibiu, strada Podului (Brückengasse) cu trei zile înainte de ținerea congresului.

De încvartirare se îngrijește dl Romulus Botezan.

Gheorghe Andraș,
secretar.

Iuliu Vuia,
președinte.

Circulară.

În dorința noastră de-a ușura completarea și terminarea studiilor secundare tuturor acelor elevi, cari în urma serviciului lor sub drapel au fost împedezați a termina la timpul său cl. VII și VIII a școlii secundare, invităm pe toți acești elevi vizați, să-și înainteze aici de urgență cererile lor cu toate datele personale necesare (liceul la care au urmat cursurile și când, precum și precisa indicare a locuinței lor) ca să putem lua dispozițiile trebuincioase pentru înființarea de cursuri de completare a studiilor, pe lângă diferitele noastre licee.

Sibiu, în 17 Ianuarie 1919.

V. Goldiș,

Șeful resortului de culte
și instrucțiune publică.

ȘTIRI.

— **Gazetă nouă socialistă.** Tovarășii noștri maghiari din Sibiu au hotărât să scoată o gazetă săptămânală în limba lor. Numărul dintâi apare astăzi Duminecă în 9 Februarie n. c. Cum gazetele maghiare din Ungaria de azi nu mai sosesc la noi, apariția unei gazete pentru tovarășii maghiari devenise o necesitate, nepuțând ei să se lase a și hrăni sufletul cu otrava ce li-o dau puținele gazete maghiare burghize dela noi. De altcum apariția gazetei s'a hotărât și de congresul nostru, ținut zilele trecute. Salutăm în modul cel mai călduros pe noua soră de luptă, care se chiamă „Igazság” (Adevărul) și-i dorim izbândă, iar tovarășilor noștri le recomandăm sprijinirea, și lățirea în cercuri cât mai largi a gazetei.

— **Clericali antidemocrați.** Cercurile clericale catolice din Zagreb lucrează pentru o unire personală cu Austria sub sceptrul (coroana) dinastiei Habsburg. Popii sunt oameni nostimi, ei vor să ducă lumea înapoi, să întoarcă apele să curgă 'n sus și oamenii să meargă ca racul. Le va reuși oare?

— **Ungaria cere cărbuni.** La rezortul de comunicație al Consiliului Dirigent din Sibiu s'a prezentat zilele acestea dl Carol Braun din Budapesta, care în numele ministerului de comerț și industrie maghiar a cerut cărbuni, fer și lemne oferind în schimb alimente. Trimisul tovarășului ministru maghiar Garami a spus, că dacă nu s'ar da materialul cerut, locrătorii — mai cu seamă cei din Budapesta — ar rămâne fără lucru și astfel s'ar putea întâmpla turburări bolșeviste. La tranșarea acestei afaceri au luat parte și tovarășii ministri Flueraș și Jumanca. S'a luat înțelegere ca să se dea Ungariei 80 vagoane cărbuni pe zi, vreo 2000 vagoane fer și lemne de câte vor avea lipsă iar în schimb Ungaria să ne dea o cantitate de vreo 8000 vagoane grâu, cucuruz, semințe, vite de prăsilă, articole industriale și medicamente. Consiliul Dirigent a mai cerut să i se asigure dreptul de trecere prin Ungaria a mărfurilor ce vin pe seama noastră din țările apusene. În legătură cu cele de mai sus anunțăm, că — după informațiile noastre — ministrul de finanțe al Ungariei Szende a comunicat Consiliul Dirigent din Sibiu că dorește să stea de vorbă asupra mai multor treburi financiare.

— **Șvabii din Banat și sârbii.** „Românul” scrie că un comitet al șvabilor intelectuali din Banat au înmănat generalului Berthelot un memorandum în care se plâng în contra armatelor sârbești de ocupație din Banat cari au săvârșit numeroase violențe și nedreptăți. Șvabii își exprimă dorința de a fi într-un stat cu frații lor sași din Ardeal, deci cer alăturarea Banatului de România. Până atunci cer ca trupele sârbești să evacueze Banatul și să fie înlocuite cu trupe franceze.

— **„Adevărul” ne ia întotdeauna apărarea.** Un țaran intră în o trafică din Sibiu și cere „Adevărul”. Un român îi strigă: „nu cumpără „Adevărul” că asta e gazetă socialistă; această foaie vă otrăvește sufletul și e făcută de jidani, ia o altă foaie!”. Chiar de jidani să fie scris „Adevărul” și l'aș ceti, domnule — îi răspunse țaranul — pentru că această foaie bicieste toate nedreptățile și ne ia întotdeauna apărarea nouă oamenilor săraci și pe când domnea Tisza cu șovinistii lui singur „Adevărul” avea curajul să scrie în contra lor, să ne încurajeze la luptă în contra nedreptăților din lume. Cu astea țaranul cumpără „Adevărul” și în fața îl deschide și îi examinează conținutul cu mulțumire sufletească, apoi salută și pleacă iar țaranul aruncă o privire de dispreț în urma lui. Un martor ocular.

— **Consiliul muncitoresc din Budapesta contra comunistilor.** Marele sfat muncitoresc din Budapesta a ținut săptămâna trecută o adunare generală. În această adunare a fost prezentată o hotărâre însemnată, pe care o luase comitetul conducător al partidului socialdemocrat din Ungaria, comisia generală a sindicatelor și consiliul muncitoresc. Hotărârea aceasta prezentată adunării ca propunere cuprinde: 1. Comunistii se dau afară (exclud) din partidul socialdemocrat, din syndicate și din consiliul muncitoresc. 2. Guvernul să păsească cu asprime față de comunistii cum și contra curentelor contrarevoluționare. 3. Cu aceeași energie să păsească guvernul contra speculanților, cari urcă prețurile mărfurilor și alimentelor. S'a în-ins o discuție vie în jurul acestei propuneri. Un vorbitor a spus, că socialdemocrații se deosebesc nu numai prin tactica ce o aplică unii și alții, ci și prin cauze de ordin principial. Socialdemocrații înaintează pe calea democrației, pe când comunistii se traduesc spre dictatura proletariatului, spre o revoluție proletară europeană. Un alt vorbitor a spus, că comunistii prin acțiunea lor nesocotită strică foarte mult cauzei proletariatului. Contra comunistilor trebuie să se recurgă la orice mijloc aspru; proletarii însuși trebuie să-i învingă. Propunerea a fost primită de adunare cu majoritatea de voturi. Numai 13 voturi date de comunisti au fost contra propunerii.

— **Din Chișineu se anunță** că în Basarabia a și început să se procedeze la înproprietărirea țaranilor.

— **O rublă = un leu.** În Basarabia s'a fixat cursul rublei la un leu. Pe timpuri o rublă era 5 lei, în ajunul războiului 3, și înainte de revoluția rusă 2 lei 50 bani.

— **Știre falsă.** În baza unor informațiuni luate din loc competent, putem constata că știrea falsă răspândită între oficianții, subofiterii și muncitorii dela căile ferate și poștă, că adevărații aceștia, după iscălirea declarației ce li s'a cerut, vor fi transferați în Basarabia și alte locuri îndepărtate și că, vor fi scurtați în veniturile lor, nu corespund adevărului. Din contra tuturor acelor, cari stau în serviciul căilor ferate și al poștei, li s'a dat toată asigurarea, că drepturile câștigate vor fi respectate fără restricțiune și că cel puțin până la încheierea păcii numai că nu vor fi transferați înafară de granițele Ungariei de odinioară, ci că în activitatea lor oficială, nu vor fi exauși unor măsuri vexatoresc.

Biroul de presă al Consiliului dirigent român.

— **Maura cu socialistii?** Agenția „Dacia” publică o știre că Maura a sosit la Paris însoțit de mai mulți socialisti. De aci va pleca la Berna după ce s'a sfătuit cu Renaudel, Cachin și Thomas. Noi știm că Maura a fost prim-ministru în Spania și a fost cel mai înverșunat dușman al socialistilor, întrecând și pe dl Brătianu în cruzime și barbarie când eră vorba să prigonească pe apostolii dreptății. Că Maura a sosit la Paris în aceeași zi cu socialistii spanioli se mai poate, dar că a vorbit cu tovarășii francezi și apoi va pleca la Berna, unde se va întâlni cu alți socialisti e peste putință. Aci e o greșală de nume sau o știre inventată, căci nu credem că s'a mai repetat odată transformarea prigonitorului Saul în apostolul Pavel.

— **Complicii lui Apáthy.** 49 de fruntași maghiari din Cluj dovediți ca complici de-ai lui Apáthy au fost supuși la plata unui haraciu (tribut) de 900 000 coroane.

— **Războiul ruso-estonian.** Guvernul estonian continuă ostilitățile împotriva Rusiei.

— **Speculă și lipsuri la București.** La București se simte o grozavă lipsă de lemne. Pentru a pune capăt speculei rușinoase ce se făcea, s'au fixat prețuri maximele pentru toate articolele de prima necesitate.

— **Conflictul dintre poloni și ucraineni.** Conflictul între poloni și ucraineni se înăsprește. Ucrainenii pretind cu îndârjire întreaga Galicie de est, precum și mai multe teritorii din Polonia, locuite de ucraineni.

— **Frământările din Portugalia.** Orașul Porto continuă să fie bombardat de pe mare. Armata a trecut iar în lagărul republicanilor revoluționari depunând din nou jurământul, odată cu marina, în mâinile guvernului republican.

— **Starea de asediu în Bucovina.** În urma situației din Basarabia de nord, guvernul a declarat starea de asediu în Bucovina și la Chișineu.

— **Anglia demobilizează.** Din armata engleză vor rămâne mobilizați numai 900 mii de oameni.

— **Cehii nu recunosc cheltuelile de războiu.** Guvernul ceho-slovac a hotărât să nu participe la cheltuelile de războiu ale Austro-Ungariei fiindcă s'au făcut în mod ilegal, fără a se fi trebă corpurile legiuitoare.

— **În scop de a jefui în comunele Șorostin și Mândra** indivizi în uniformă română sau austro-ungară, au ridicat dela oameni animale și alimente. S'a luat dispoziția a fi prinși. Se face cunoscut că nimeni nu poate face rechiziții de nici un fel fără un ordin scris dela Comandamentele militare și adresat autorităților comunale. Cei care se vor prezenta pentru ridicarea rechizițiilor vor achita și costul lor și vor avea și bilete de legitimație.

Comandamentul Trupelor din Transilvania.

— **Din sursa oficială.** Se observă că mulți indivizicaută a răspândi șvonuri false tendentioase. Se aduce la cunoștință că pe viitor ori cine va răspândi asemenea șvonuri și va vorbi sau se va interesa ori comunica știri privitoare la mișcări de trupe vor fi imediat arestați și dați judecătoarei. Astfel s'a răspândit șvonul că armata română a primit ordin dela Comandamentul francez a se retrage înapoia Mureșului. Acest șvon este cu desăvârșire fals și tendentios.

— **Moartea poetului Andrei Ady.** Luni a murit la Budapesta apostolul democrației moderne maghiare, poetul Andrei Ady, elev talentat și de valoare a lui Baudelaire. Andrei Ady a prevestit în versurile sale, decadența de astăzi a maghiarilor.

— **Aviz!** Primăria comunală și privații, cari sunt în posesiunea legilor ungare cu text român (dela anul 1867 încoace) sunt rugați a mi le pune la dispoziție resp. trimite cu *posibila urgență* (Sibiiu, strada Schewis Nr. 5, etajul II), comunicându-mi totodată condițiile pe lângă cari le-ar ceda în mod definitiv sau interimal Consiliului dirigent român. *Dr. Aurel Lazar*, șeful resortului justiției.

— **Stampilarea banilor.** Sârbii stampilează banii din înreg ținutul ocupat de ei. De ce o fac aceasta? Foile ungurești comentează lucrul în fel și chip. Adevărul e, că sârbii voesc să știe câtă hârtie se află în Banat, ca apoi în raportul acesta să fixeze valoarea dinarului față de coroană. Procedura aceasta este foarte importantă fiindcă prin stampilare se pune capăt speculației nei dela Bursă *Ardealul și chiar Sibiiu e plin de agenți ce cumpără lei.* Așadar lei merg la Budapesta, iar coroana fără nici o acoperire invadează ținuturile ocupate, fiindcă toți liferanții deveniți milionari caută bani buni, fie chiar mai puțin. A doua cauză e că se percepe o taxă de stampilare după mla de coroane, așa că în 2 zile lucrând 10 ore pe zi, sârbii au încasat dintr'o singură localitate 6000 cor. ca taxă pentru stampilare. Un singur institut de bancă a trebuit să plătească 45.000 coroane.

— **Este oprit a se cumpără cai militari.** Pentru a înăptura orice nedumerire comandamentul general teritorial aduce la cunoștința publicului, că toți caii și întreg materialul de proveniență al fostei armate austro-ungare și germane, este proprietatea statului și ca atare nu este permis a se vinde. Ceice fac negoț cu averea aceasta erarială vor fi urmăriți și pedepsiți conform legii, iar cumpărătorilor li-se va secestră bunul cumpărat ilegal, fără nici o despăgubire.

— La Constanta a sosit ieri un nou vapor cu alimente din Marsilia.

— Ziarele din Budapesta anunță că dela Banca comercială maghiară s'a furat un grop de 500.000 de lei.

— **Ce ne învață militarismul?** S'a dovedit că bandele bulgărești cari treceau Dunărea ca să prade localitățile românești erau compuse din foștii ofiteri bulgari.

— **Bulgaria evacuaiază Tracia.** Conform tratatului de armistițiu, bulgarii au evacuat Tracia.

— **Strămutarea trupelor din Bulgaria.** Din București se anunță că trupele franceze din Bulgaria ar fi primit ordinul să plece în Banat. În Bulgaria au sosit mai multe batalioane de trupe engleze și italiene.

— **Fraucezii în Arad.** Săptămâna trecută au sosit la Arad 1600 soldați francezi.

— **Curentul republicane în Serbia.** Se anunță că numărul protivnicilor dinastiei Karagheorghievici crește zilnic. Se cere tot mai sgomotos introducerea republicei.

— **Ajutoare pentru familiile mobilizaților.** După o ordnație a Consiliului dirigent din Sibiiu, rezortul financiar, se vor plăti pe luna Februarie ajutoare la familiile mobilizaților, însă numai acelor familii, a căror susținători nu s'au întors încă acasă. Asemenea se vor da ajutoare văduvelor de războiu, orfanilor și invalizilor. Familiile, a căror susținători s'au întors acasă nu mai primesc ajutor.

Adunarea tovarășilor din Făgăraș.

Tov. Iosif Receanu înt rcându-se din călătoria ce-a făcut-o la București în afaceri de Partid, s'a abătut și prin orășelul natal Făgăraș.

Observând (c'a sosit) necesitatea să răsără și în Făgăraș soarele socialismului, a adunat mai mulți cetățeni de inimă curată și spirit democrat, a pune bazele unei secțiuni a Partidului socialdemocrat și în frumosul orășel de pe tara Oltului.

Tov. Iosif Receanu într'o vorbire frumoasă a arătat pe larg scopul Partidului socialdemocrat, ne-a descris binele și foloasele ce le putem avea și noi Făgărașenii organizându-ne într'un partid puternic. Urmând o discuție la care a luat cuvântul Ioan Maier, George Eșean, George Nechifor, George Bălcășian și Nicolae Simon s'a stabilit că pe Joi să se facă o întrunire unde se va alege comitetul secțiunei.

Au ținut apoi o ședință pentru alegerea comitetului. După ce au vorbit tovarășii Ioan Moldovan și George Nechifor, care arată binele ce le poate aduce plugarilor făcând parte din Partidul socialdemocrat. Apoi urmează alegerea comitetului, care se constituie în modul următor: Ioan Moldovan, președinte, George Vlad, secretar, Nicolae Vișa, cassar, Dumitru Șenghia, bibliotecar, Iacob Maier, Ioan Zamfir, Iosif Muntean, George Maier, Nicolae Simon. Petru Moldovan, membri în comitet. George Eșean, Constantin Iereanu, George Nechifor, controlori.

Apel cetitorilor.

Devenind românească justiția ținuturilor alăturate țării mame în urma hotărârii Marelui Adunări din Alba-Iulia, se impun învățăților noștri în materie de drept problemele cele mai dificile și totodată variate, pentru a pune temelii trainice clădirei statului și a dreptului românesc.

Pentru a evita sguduiri păgubitoare justelor interese publice și private, suntem nevoiți a menține pentru scurt timp legile bune rele, cari au fost până acum la noi în vigoare; ținta învățăților noștri însă va fi înlocuirea în mod treptat a acelor legi cu altele, cari izvorind din conștiința de drept a poporului nostru, prin ținerea în vedere a considerantelor politice reale în diferitele ramuri ale legislației, vor fi potrivite a crea condiții sănătoase pentru dezvoltarea sa socială, economică și deosebit comercială, și în fine vor pregăti unificarea înțeleaptă a justiției neamului românesc.

Evident, că pentru a duce la bun sfârșit marea operă a regenerării dreptului, nu e suficientă munca de biou a omului de resort, ci va fi nevoie, ca toți învățații noștri să conlucre cu toate mijloacele potrivite, cari stau la dispoziție.

Prin întemeierea unei reviste lunare juridice, sprijiniți prin d-nii: Dr. Aurel Lazar, șef al resortului justiției și Dr. Emil Hațiegan, șef al resortului codificării și pe lângă colaborarea permanentă a d-lor: Dr. Victor Andru, Dr. Chirion Bânda, Dr. Lucian Borcia, Dr. Constantin Bucșan, Dr. Aurel Cosma, Dr. Corneli Crăciunescu, Dr. Nicolae Cristea, Dr. Candin David, Dr. Ioan Fruma, Dr. Corneli Iancu, Dr. Alexandru Marta, Dr. Constantin Moga, Dr. Camil Negrea, Dr. Victor Onișor, Dr. George Popu, Dr. Petru Poruș, Ion A. de Preda, Dr. Romul Veliciu, Dr. Nicolau Zigre.

1. Voim a da ocazie celor cari se simt chemați a contribui întru dezvoltarea unei bune literaturi juridice, a unui limbaj corect și totodată cu adevărat românesc, izvorit în primul ordin din terminologia străbunilor noștri, a măiestrilor dreptului civil, — să și comunice experiențele, rezultatele studiilor, propozițiile și observările în materie de drept și special în legislația judiciară.

2. Voim a ține în curent publicul nostru, în deosebi pe juriști cu tot ce se întâmplă și se pregătește în viața noastră juridică.

3. Nu vom lipsi a i asigura literaturii străine cu deosebire celei a națiunilor surorii, locul care-i revine în urma marelui înfruriri din toate timpurile, precum și din viitor, asupra dezvoltării noastre juridice.

4. Dorim a satisface și cerințelor pur practice ale iuriștilor, și a fi de folos și altor straturi sociale, indirect interesate în materie de drept, în deosebi, băncilor, întreprinderilor comerciale și industriale; în anexele revistei vom publica succesiv legile, ordonanțele, precum și decisiunile pivoitoare la toate afacerile judecătorești.

Apariția revistei în timpul cel mai apropiat fiind de mare importanță, ne a fost imposibil a lua până acum contact cu toți acei, la a căror conlucreare contăm. Suntem însă firm convinși, că bunele noastre intenții vor fi întâmpinate de simpatia multor iuriști români de seamă, cari se vor înrola în curând între membrii comitetului redacțional al revistei.

Numărul prim al revistei apare cu finea lunii Februarie n. Abonamentul pentru un an costă lei 24, pentru 1/2 an lei 14.

Redacție și administrația revistei e în Sibiiu, Strada Schewis Nr. 5.

Sibiiu, la 26 Ianuarie n. 1919.

Comitetul redacțional.

Fondul de agitație și al presei.

I. Jumanca, Sibiiu 200 cor.; M. Nicoară, Cluj, G. Mărginean, Marginea și Tr. Achim, preot, Marginea câte 10 cor.; I. Ilea, Turda 5 cor.; E. Mihai Nagysiak, A. Borca, Lászo câte 4 cor.; G. Negrescu, Sibiiu, A. Faur și N. Jurca, Abrud câte 3 cor.; I. Barbat, Bükös, V. Banda, Mezötöhán, Șt. Cristea, Roșia-aceas câte 2 cor.; M. Avram, Sibiiu I, Șt. Cășulescu, Velece, 10. N. Fabian, București (România) 6, G. Simion și G. Ioandrea, Sibiiu câte 17 cor. — Total 309 cor.

Colecta loc. Ioan Bălaș din Crișilor: Roza la Cirstea 15 cor., Ioan Bălaș, Simion Mucia, Ioan Bucușegian, Ioan Sikora, Ioan Fugăta câte 10 cor., Iga Grozav 9 cor., Andron Tyin I., Nicolae Crișan câte 5 cor., N. Kis, Nicolae Almașan, Petru Galia câte 4 cor., Mátyé I., Vasilie Doborlacu, Nicolae Tomodan, George Dumitras, Ioan Martin lui Nicolae, Todor Drăgoi, Leopold Kel câte 3 cor., Todor David, Ștefan Avram, M. Pukel, Ioan Mátyé, Ioan Luca, Nicolae Oprea, Simion Cimpemar, George Lup, Ioan Leba, G. Mărc, Ioan Ișnes, Ioan Oprea II, George Tebies, Nicolae Fauer, Ioan Drumus, Petru Knezovics, Petru Mihailă, Petru Bocănic, D. Papp, Moise Motan, Petru Branyesk, Lazar Doborceu, Vasilie Barb, B. Haitzi, Trajan Marczius, I. Csizser, Szabin Lupea, M. Lukman, Petru Potyintyeu, N. Sztán, Avram Mihucz, Visalon Faur, D. Suk, Ioan Nyág lui George, Todor Hards, Ioan Pleșa, Ioan Trif, Iosif Prich, Iosif Bulz lui Todor. Ioan Opria lui Petru, Ioan Tu, George Tu, Solomon Botici, Vicentie Cimpian, Nicolae Potrijan, Gerasim Madan, Ioan Ilyes, Aron Adam, Ioan Adam, a. Kohn, Petru Kareza, Lazar Guga, Petru K és, Nicolae Turdoj, Nicolae Ștefan, Ioan Ilyes, Petru Susan, Petru Abrudaa, George Groza, Iosif Szabo, Petru Nicoara. Ioan Schenk Ludovic Derzsi, Alexandra Alek, Ludovic Muntean, Andron Roman, Vasilie David, Lazar Pleșa, Ioan Cimpian, David Cel, I. Alungan, Antoniu Kovács II, Traian Golera, Visalon Galga, Petru Poinar, Petru Oprea, Pasc Oprea, Petru Potinșea câte 2 cor., Nicolae Pleșa, Vasilie Socaci, Nicolae Barb, Petru Opra lui Iosif, Ioan Litra, Aron Tyiu, Petru Almașan, George Piechsa, Nicolae Iga, Alexandru Oprea, George Simina, Pavel Drumus, F. Konpodi I, Nicolae Fedor, Petru Dud, Ioan Lung lui Moise, Ioan Brenyesh lui Moise, Login Bancsa, Ioan Grama, Nicolae Roncia, Moise Almașan, Elisaveta Pleșa, Maria Stanici, Nicolae Stanici, Valeria Dregan, Valeria Fauer, Avram Miclea, Nicolae Sicoi, Ștefan Knaizel, Iosif Oprean, Teodor Almașan, Augustia Macra, T. Dumitras, Petru David, Sabin Ungur, Nicolae Indre, Petru Marc, Iosif Adamuș, Iosif Bányai I, Francisc R. zsa. Iosif Molnár, A. Klemenez, Nicolae Roman, Nicolae Matei, Vasilie Boc, Milli Manolovici, Ioan Moș, K. Márk II, S. Farán, F. Gruber, Tanasia Măris, Nicolae Bók, Nicolae Benya, Avram Guga Vasilie Bokán, Nicolae Mihailă, Ioan Parva, Nicolae Parva, Avram Impărat, Nicolae Golgot, Faur Gy., Alexandru Coloși, Francisc Nyirak, Nicolae Benya, Ioan Habina, Iosif Guglielmitt, Nicolae Pasca, George Olar, Ioan Rad, Ioan Turcsin, S. Borbára, Vasilie Gionca, Ioan Dămian, Simion Circo, Ioan Circo, Pavel Gruber, S. Székel, Ioan Petruș, George Lung, Carol Schneider, Aron Iga, Teodor Flanița, George Goldea, Teodor Grama, Petru Birna, Petru Creța, Romulus Crișan, Ioan Codin lui Ioan, S. Takács, Ioan Lung lui Moise, Teodor Iga lui Teodor, George Dumitras, Ioan Grama, George Almașan, Petru David, Petru Iga lui Ioan câte 1 cor., Sabin Lupea, Avram Ștefan, Ioan Oprea lui Ioan câte 70 fl. — Total 371 cor. 40 fl.

Suma arătată în numărul trecut . . . cor. 8637 20
Total cor. 8317 60

Nr. 118/1919, Secția presid.

Apel.

Toți funcționarii români, cari au stat sau stau și de prezent în serviciul central, sau al oficiilor subordonate ministeriului de finanțe din Ungaria și din Austria (fostele provincii de coroană a monarhiei habsburgice: Bucovina etc.) prin aceasta sunt invitați să se anunțe cât mai în grabă la resortul de finanțe al Consiliului dirigent român din Sibiiu, fie în persoană, fie în scris, pentru a fi trecuți în serviciul resortului de finanțe român.

Pentru orientare reflectanții sunt încunoștințați, că toți anii de serviciu li se vor socoti și li se asigură cel puțin salariul acela de care au beneficiat până acum.

Dr. Aurel Vlad m. p.,
șeful resortului finanțelor.

Balul studenților din Blaj. Un comitet al studenților români din Blaj aranjază pe ziua de 12 Febr. n. un bal filantropic în sala „Otelului Univers”. Venitul curat este destinat pentru „Fondul studenților bolnavi”.

Editor și redactor responsabil: TIRON ALBANI.
Tiparul tipografului W. KRAFFT, Sibiiu, Str. Orosului 10.

La oratoria
Petrașcu, Sibiiu se caută mai mulți luerători și fete care să priceap bine la cusut. 3-8

Se caută o tipografie bine aranjată. Cei interesați să și trimită ofertele la Redacția „Adevărului” în Sibiiu.